

Spojená škola internátna
Levočská 22, 064 01 Stará Ľubovňa

**Inovovaný školský vzdelávací program pre Praktickú
školu**
nižšie stredné odborné vzdelanie

Predkladateľ:	Spojená škola internátna, Levočská 22, Stará Ľubovňa
Zriaďovateľ:	Okresný úrad Prešov
Dátum platnosti ŠkVP:	01.09.2016
Dátum prerokovania ŠkVP v pedagogickej rade:	26.8.2016
Koordinátor tvorby ŠkVP:	Mgr. Zdenka Petříková Mgr. Dana Knapová Mgr. Jana Troščáková
Meno a podpis riaditeľky školy:	Mgr. Zdenka Petříková

Obsah

1	CHARAKTERISTIKA ŠKOLSKÉHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU	4
1.1	Stratégia, poslanie a ciele praktickej školy	4
1.2	Stupeň vzdelania.....	5
1.3	Vyučovací jazyk.....	5
1.4	Profil absolventa praktickej školy	5
1.5	Charakteristika vzdelávania a formy organizácie výchovy a vzdelávania	6
1.6	Rámcový učebný plán pre praktickú školu	8
1.6.1	Rámcový učebný plán pre praktickú školu so zameraním na predmet Pomocné práce v administratíve	8
1.7	Prierezové témy	9
1.8	Pedagogické stratégie	10
1.8.1	Výchovno–vzdelávacie stratégie.....	10
1.8.2	Stratégie výchovy.....	12
1.8.3	Stratégie vyučovania	13
1.9	Systém kontroly a hodnotenia žiakov	16
1.10	Postup do ďalšieho ročníka	16
1.11	Podmienky na realizáciu školského vzdelávacieho programu	16
1.11.1	Personálne zabezpečenie.....	16
1.11.2	Materiálno-technické a priestorové podmienky	17
1.11.3	Podmienky zabezpečenia bezpečnosti a ochrany zdravia pri vzdelávaní	17
1.12	Požiadavky na kontinuálne vzdelávanie pedagogických a ostatných zamestnancov	17
1.13	Vnútorný systém kontroly a hodnotenia zamestnancov	18
2	UČEBNÉ OSNOVY PRE PRAKTICKÚ ŠKOLU	19

1 CHARAKTERISTIKA ŠKOLSKÉHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU

Praktická škola,

ako organizačná zložka Spojenej školy internátnej poskytuje vzdelávanie a prípravu na výkon jednoduchých pracovných činností žiakom s mentálnym postihnutím, alebo žiakom s mentálnym postihnutím v kombinácii s iným zdravotným postihnutím, ktorým stupeň postihnutia neumožňuje prípravu v odbornom učilišti. Praktická škola je určená pre chlapcov i dievčatá, menej zručných absolventov špeciálnej základnej školy vzdelávaných podľa variantu A a manuálne zručných absolventov variantu B a príp. C. Praktická škola môže vzdelávať aj iné osoby s mentálnym postihnutím alebo s mentálnym postihnutím v kombinácii s iným postihnutím, ktoré dovŕšili vek 18 rokov a neabsolvovali výchovu a vzdelávanie v odbornom učilišti alebo praktickej škole.

Vzdelávací program praktickej školy pripravuje žiakov na život v rodine, na sebaobsľuhu, na rôzne jednoduché praktické práce, vrátane prác v domácnosti, pričom sa títo žiaci zacičujú na vykonávanie jednoduchých pracovných činností spravidla pod dohľadom.

V praktickej škole je neoddeliteľnou súčasťou odborného vzdelávania a prípravy praktické vyučovanie.

Spojená škola internátna, Levočská 22 v Starej Ľubovni sa venuje vzdelávaniu žiakov s mentálnym postihnutím a v posledných rokoch aj žiakom s viacnásobným postihnutím. Škola má tieto organizačné zložky: Špeciálna základná škola, Praktická škola a Odborné učilište internátne a súčasti: Centrum špeciálno-pedagogického poradenstva, Školský internát a Školská jedáleň. Dochádzajúci žiaci majú možnosť byť ubytovaní v internáte, ktorý je súčasťou školy. Školská jedáleň v súčasnosti zabezpečuje stravovanie pre našu školu a internát. Školská kuchyňa, jedáleň a internát sa nachádzajú v budove OUI. V priebehu niekoľkých rokov prebehla čiastočná rekonštrukcia týchto priestorov.

Praktická škola sa nachádza v budove Špeciálnej základnej školy, ktorá disponuje materiálo technickým a priestorovým vybavením a je k dispozícii všetkým žiakom školy. Nachádza sa tu: dielňa, školská kuchynka, kútik simulovanej domácnosti, relaxačná miestnosť so suchým bazénom, počítačová učebňa vybavená počítačmi, multimedialná učebňa, žiacka a učiteľská knižnica. Žiaci majú možnosť využívať telocvičňu a posilňovňu na OUI. V areáli školy sa nachádza aj školský pozemok. Vstup do budovy, učebni a sociálnych zariadení pre žiakov s viacnásobným (telesným a mentálnym) postihnutím, sú bezbariérové upravené.

1.1 Stratégia, poslanie a ciele praktickej školy

Praktická škola poskytuje našim žiakom fyzicky a psychicky dospieť, aby mohli samostatne žiť v domácom prostredí alebo v chránenom bývaní a pracovať v chránených pracoviskách alebo dielňach. Cieľom výchovy a vzdelávania žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia je v našej praktickej škole rozvíjať kognitívne a psychomotorické procesy žiakov a ich všestrannú komunikáciu. Individuálne schopnosti a predpoklady mentálne postihnutých žiakov využívať tak, aby si osvojili vedomosti, zručnosti a návyky, ktoré ich dokážu pripraviť na praktický život a uľahčia im prirodzene sa integrovať do spoločnosti tak, aby sa stali jej prirodzenou súčasťou. Podnecovať žiakov k mysleniu, k vyjadrovaniu vlastných názorov. Učiť ich chrániť si svoje zdravie a zdravie iných.

1.2 Stupeň vzdelania

Absolvovaním tretieho ročníka vzdelávacieho programu praktickej školy žiak získa nižšie stredné odborné vzdelanie. Dokladom o získanom stupni vzdelania je záverečné vysvedčenie.

1.3 Vyučovací jazyk

Vyučovacím jazykom je štátny jazyk Slovenskej republiky- slovenský jazyk.

1.4 Profil absolventa praktickej školy

Absolvent praktickej školy A variantu v oblasti sociálnej komunikačnej spôsobilosti sa vyjadruje súvisle a kultivovane písomnou a ústnou formou primeranou jeho stupňu vzdelávania. Rozumie obsahu jednoduchého písaného textu, dokáže ho ústne zreprodukovať. Určitý čas sústredene načúva, náležite reaguje. Dokáže vyjadriť svoj názor. Rozumie rôznym typom doterajších textov. Rešpektuje tradičnú ľudovú kultúru. V oblasti matematického myslenia používa základné matematické operácie a zručnosti na riešenie rôznych praktických problémov v každodenných situáciách. Rozumie a používa základné pojmy z oblasti matematiky. Ovláda elementárne spôsoby práce s počítačom. V oblasti spôsobilosti „učiť sa učiť“ ovláda základy čítania, písania, počítania a využíva ich k svojmu vzdelávaniu. Pracuje s učebnicami, pracovnými zošitmi a pomôckami. Získané vedomosti, zručnosti a návyky uplatňuje v praktických situáciách. Dokáže rozpoznať problém, vie na koho sa môže obrátiť o pomoc pri riešení problémov a pokúša sa problémy, konflikty vo vzťahoch riešiť primeraným spôsobom. Uvedomuje si vlastné potreby, využíva svoje možnosti, má svoje práva a aj povinnosti, čiastočne dokáže odhadnúť dôsledky svojich činov. Rešpektuje a prijíma príkazy kompetentných osôb, je schopný počúvať, vysloviť svoj názor a prijať názor iných. Je ohľaduplný k iným ľuďom a spolupracuje v skupine. Vníma krásu umeleckých diel, ľudových tradícií, produktov ľudskej práce, pozná pravidlá spoločenského kontaktu, správa sa kultúrne, primerane okolnostiam a situáciám. Ovláda základné pravidlá a zvyky súvisiace s úpravou zovňajšku človeka. Absolvent praktickej školy B a C variantu má dosiahnutý čo najširší a najrozsiahlejší záber v jednotlivých oblastiach vývinu osobnosti podľa jeho individuálnych psychických a fyzických možností a schopností. Dokáže komunikovať, spolupracovať. Má vybudované adaptačné mechanizmy a sociálne vzťahy v užšom (trieda, škola, učitelia, asistenti, spolužiaci) a širšom (mimo zariadenia školy) sociálnom prostredí. Vedomostná úroveň je ovplyvnená individuálnymi možnosťami a schopnosťami žiaka. Jednotlivec v edukačnom procese má získané elementárne poznatky, vedomosti a zručnosti vo všetkých oblastiach vývinu osobnosti.

Kľúčové kompetencie

Výchova a vzdelávanie žiakov PŠ má prebiehať v reálnom prostredí, v zmysluplných činnostiach. Preto našim žiakom ponúkame nielen tradičné formy vyučovania na vyučovacích hodinách v triedach, ale vo veľkej miere využívame také formy a metódy

vyučovania, aby žiaci prirodzene, nenásilne si osvojovali a upevňovali pracovné zručnosti a návyky, ktoré ich pripravujú na praktický život, a v rámci svojich možností aby boli pripravení na pracovné uplatnenie v chránených dielňach a chránených pracoviskách.

1.5 Charakteristika vzdelávania a formy organizácie výchovy a vzdelávania

Do praktickej školy sa prijímajú žiaci s mentálnym postihnutím alebo žiaci s mentálnym postihnutím v kombinácii s iným zdravotným postihnutím, ktorí ukončili špeciálnu základnú školu alebo povinnú školskú dochádzku a ich stupeň postihnutia im neumožňuje zvládnuť prípravu v odbornom učilišti.

Do praktickej školy sa prijímajú aj iné fyzické osoby s mentálnym postihnutím alebo dospelí občania s mentálnym postihnutím v kombinácii s inými postihnutiami, ktorí dovŕšili vek 18 rokov a neboli vzdelávaní v odbornom učilišti alebo praktickej škole. Dĺžka štúdia v praktickej škole je 3 roky.

Vyučovacieho času žiaka je v 1. 2. a 3. ročníku minimálne 26 hodín týždenne. Vzdelávanie žiakov je členené do jednotlivých ročníkov. Obsah vzdelávania prebieha v jednotlivých ročníkoch na vyučovacích hodinách a je určený rámcovými učebnými osnovami vyučovacích predmetov. Forma vzdelávania v praktickej škole je denná.

Spôsob a podmienky ukončovania vzdelávania: príprava v praktickej škole trvá najviac tri roky. Vzdelávací program praktickej školy sa ukončuje celkovým slovným zhodnotením manuálnych zručností žiaka v rozsahu učiva určeného príslušným vzdelávacím programom. Dokladom o získanom vzdelaní je záverečné vysvedčenie s uvedením zamerania činnosti, ktoré je žiak schopný vykonávať. Ak zdravotné znevýhodnenie neumožňuje vzdelávanie žiaka podľa vypracovaného učebného plánu, žiak sa vzdeláva podľa individuálneho výchovnovzdelávacieho programu, ktorý rešpektuje jeho špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby. Ciele obsiahnuté v obsahu vzdelávania sa prispôbujú individuálnym osobitostiam každého žiaka. Pre žiakov praktickej školy nie sú určené vzdelávacie štandardy pre jednotlivé ročníky, ktoré by bolo nutné splniť pre postup do ďalšieho ročníka. Vyučujúci uplatňujú primeranosť nárokov na žiaka, s cieľom zlepšovať jeho vedomosti, zručnosti a návyky a zvyšovať tým jeho šance na zlepšovanie kvality jeho života. V prípade potreby môže byť žiak oslobodený od niektorých predmetov na základe žiadosti rodiča a po doložení potrebných potvrdení.

Individuálny vzdelávací program

Je vypracovaný pre konkrétneho žiaka na aktuálny školský rok a tvorí súčasť školského vzdelávacieho programu (ŠkVP).

IVVP pozostáva:

1. **Osobné údaje žiaka**
2. **Psychologická diagnostika** – záver a odporúčania psychologického vyšetrenia žiaka
3. **Špeciálno pedagogická diagnostika** – záver a odporúčania špeciálno- pedagogického vyšetrenia žiaka
4. **Závery z iných odborných vyšetrení**
5. **Pedagogická diagnostika** – vstupné pozorovanie triedneho učiteľa
6. **Učebné osnovy** – uvedie sa podľa akých osnov postupuje, v ktorých predmetoch má modifikované učebné osnovy, úpravu učebných osnov konkrétneho predmetu upraví triedny učiteľ a špeciálny pedagóg. Ak nie je potrebné osnovy upraviť stačí to uviesť tu.
7. **Učebný plán** - uviesť napr. žiak je vzdelávaný podľa rámcového obsahu vzdelávania pre 1, 2. alebo 3. ročník Praktickej školy ako súčasť vzdelávacích programov pre žiakov s mentálnym postihnutím.
8. **Organizácia vzdelávania** – Uviesť napr.edukácia bude prebiehať 3 krát v týždni /pondelok, utorok, streda/ po 4 vyučovacie hodiny formou skupinového vzdelávania s ostatnými žiakmi za pomoci asistencie k žiakovi. Uviesť či je vzdelávaný vo všetkých predmetoch, alebo z niektorých je úplne oslobodený.
9. **Zabezpečenie kompenzačných a špeciálnych učebných pomôcok** - www.ssiba.sk
10. **Hodnotenie a klasifikácia** - Žiak bude hodnotený podľa Metodických pokynov č. 18/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov Praktických škôl
11. **Konkrétne úlohy vo vyučovanom predmete**
 - a) dlhodobé ciele (vyučujúci daného predmetu uvedie ciele na jeden školský rok)
 - b) krátkodobé ciele (vyučujúci daného predmetu uvedie krátkodobé ciele na jeden-dva mesiace alebo štvrťrok a postupne ich dopĺňa)
12. **Podpisy:** vypracoval.....triedny učiteľ
konzultoval.....špeciálny pedagóg (asistent učiteľa k danému žiakovi)
schválil:.....riaditeľ školy
rodič ako zákonný zástupca oboznámený s IVVP.....

Priebežné hodnotenie úprav učebných osnov a výchovno-vzdelávacích výsledkov žiaka

(Priebežné hodnotenie sa vykonáva spravidla štvrťročne a je súčasťou tohto dokumentu)

1.6 Rámcový učebný plán pre praktickú školu

1.6.1 Rámcový učebný plán pre praktickú školu so zameraním na predmet Remeselné práce - práca s drobným materiálom Pomocné práce v záhradníctve a aranžovaní pre šk. rok 2016/2017

Učebný plán pre praktickú školu				
Štátny vzdelávací program + školský vzdelávací program				
	Počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe			
Cieľové zložky vzdelávania	1.	2.	3.	Spolu
Všeobecné vzdelávanie	8	8	8	24
Odborno-praktické predmety	8	8	8	24
Voliteľné predmety	5	5	5	15
Disponibilné hodiny	5	5	5	15
Celkom	26	26	26	78
Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí	Počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe			
VŠEOBECNÉ VZDELÁVANIE	9	9	9	27
Jazyk a komunikácia *slovenský jazyk a literatúra	1 + 1	1 + 1	1 + 1	6
Matematika a práca s informáciami *matematika	2	2	2	6
Človek a spoločnosť *výchova k mravnosti a občianstvu	1	1	1	3
Umenie a kultúra *hudobná vých. *výtvarná vých.	2	2	2	6
Zdravie a pohyb *telesná výchova	2	2	2	6
ODBORNO-PRAKTICKÉ PREDMETY	12	12	12	36
rodinná výchova	1 + 1	1 + 1	1 + 1	6
zdravotná výchova	2	2	2	6
ručné práce a šitie	1 + 1	1 + 1	1 + 1	6
príprava jedál a výživa	3	3	3	9
domáce práce a údržba domácnosti	1 + 2	1 + 2	1 + 2	9
VOLITEĽNÉ PREDMETY				
Remeselné práce - Práca s drobným materiálom	3	3	3	15
Pomocné práce v záhradníctve a aranžovaní	2	2	2	
SPOLU	26	26	26	78

Zameraním Praktickej školy na predmet „Remeselné práce - práca s drobným materiálom a Pomocné práce v záhradníctve a aranžovaní“ sme zvolili voliteľné predmety a disponibilné hodiny nasledovne.

Za voliteľné predmety sme zvolili:

Remeselné práce - Práca s drobným materiálom – 3 vyučovacích hodín týždenne.

Pomocné práce v záhradníctve a aranžovaní – 2 vyučovacie hodiny

Disponibilnými hodinami sme rozšírili tieto vyučovacie predmety:

1. Slovenský jazyk a literatúra o 1 vyučovaciu hodinu týždenne.
2. Rodinná výchova o 1 vyučovaciu hodinu týždenne.
3. Ručné práce a šitie o 1 vyučovacie hodiny týždenne.
4. Domáce práce a údržba domácnosti o 2 vyučovacie hodiny týždenne.

1.7 Prierezové témy

Prierezové témy sú začlenené do predmetov podľa svojho obsahu a uvedené sú v učebných osnovách jednotlivých predmetov. Učiteľ zváži zaradenie jednotlivých prierezových tém, podľa predmetu, zloženia triedy a vhodnosti.

Ide o nasledovné prierezové témy:

Environmentálna výchova

Táto prierezová téma prispieva k formovaniu a rozvíjaniu ekologického vedomia žiakov. Smeruje k tomu, aby žiaci pochopili, že sú súčasťou prírody, uvedomili si význam prírody pre život človeka a nevyhnutnosť chrániť životné prostredie. Cieľom je rozvíjať u žiakov lásku k prírode a vychovávať ich k vedomej ochrane prírody.

Dopravná výchova

Naším žiakom je neustále potrebné zdôrazňovať správanie sa chodca na verejných priestranstvách, cestných komunikáciách a v dopravných prostriedkoch. Našou úlohou je oboznamovať žiakov so základnými pravidlami cestnej premávky, naučiť ich bezpečne sa správať na cestách a v situáciách, ktoré na nich vznikajú. Dopravná výchova má prispieť ku komplexnej výchove žiakov ako aktívnych účastníkov cestnej premávky.

Výchova k manželstvu a rodičovstvu

Cieľom tejto témy je viesť žiakov k pochopeniu funkcie a miesta rodiny v živote spoločnosti, ale aj zodpovednosti rodiny za zdravý vývin a výchovu detí.

Zdravotná výchova

Poslaním tejto prierezovej témy je priviesť žiakov k poznaniu, že zdravie a život patria medzi najcennejšie hodnoty v živote každého človeka, aj keď ich význam si spravidla uvedomia až vtedy, keď je ohrozené ich zdravie a život. Cieľom Zdravotnej výchovy je formovať u žiakov zodpovedný postoj k zdraviu a k životu. Činnosť zameriavame na tri oblasti: - prevencia chorôb a úrazov (starostlivosť o ľudské telo, osobná hygiena, správne držanie tela, dodržiavanie bezpečnostných pokynov, lekárske odporúčenia) ako prejav zodpovednosti za svoj život a kvalitu svojho zdravia, - zásady poskytovania prvej pomoci

(praktické zručnosti pri ošetrovaní drobných úrazov), - aktívna podpora zdravia (nebezpečenstvo závislostí , efektívne využívanie voľného času, racionálna výživa).

Trestnoprávna zodpovednosť

Cieľom tejto prierezovej témy je viesť žiakov k uvedomeniu si potreby dodržiavania spoločenských pravidiel a noriem. Vedeť žiakov k zodpovednosti za svoje správanie a k vedomiu, že v prípade porušenia spoločensky záväzných právnych predpisov a noriem bude ich správanie sankcionované. V podmienkach školy je možné túto tému aplikovať prostredníctvom rešpektovania školského poriadku, vzťahu k majetku školy a osobným veciam žiakov.

Správna životospráva a životný štýl

Jedným z dôsledkov moderného, pretechnizovaného a mobilného sveta je nárast výskytu civilizačných ochorení. Vzhľadom k tomu, že sa do popredia dostáva konzumný spôsob života, prinášajúci pohodlie a pasívne prijímanie informácií cez médiá, dochádza k obmedzeniu pohybovej aktivity u žiakov a nárastu obezity už v útlom veku. Zameriavame sa na to, aby si deti uvedomili súvislosť medzi aktívnym pohybom a zdravím, vplyv pohybu na ich rast a vývin. Vedeť ich nielen k aktívnemu pohybu, ale aj dodržiavaniu zásad racionálnej výživy. Jedným z prostriedkov na dosiahnutie tohto cieľa je aj šírenie osvetvy medzi rodičmi žiakov v hmotnej núdzi o možnostiach školského stravovania detí.

Prevenencia sociálno-patologických javov

Súčasná globálna spoločnosť priniesla so sebou zvýšený výskyt sociálno patologických javov. Nakoľko väčšina našich žiakov pochádza zo sociálne znevýhodneného a patologického prostredia ohrozujúceho mravný a osobnostný vývin dieťaťa, máme eminentný záujem na znižovaní a eliminácii negatívnych vplyvov sociálneho prostredia, v ktorom žijú.

1.8 Pedagogické stratégie

1.8.1 Výchovno–vzdelávacie stratégie

Na utváranie a rozvíjanie kľúčových kompetencií žiakov uplatňujeme vo vyučovaní aj mimo neho spoločné postupy.

Pri rozvíjaní **sociálnych komunikačných kompetencií (spôsobilostí):**

- Kladieme dôraz na kultúrnu úroveň komunikácie,
- pripravujeme žiakov na zvládnutie komunikácie s inými ľuďmi v závažných životných situáciách,
- vytvárame priestor pre uplatňovanie schopností komunikácie v rámci autentického učenia sa pri kultúrno – spoločenských akciách školy, Deň otvorených dverí.

Kompetencie (spôsobilosti) v oblasti matematického a prírodovedného myslenia dosahujeme tým, že:

- Učíme žiaka pozitívnemu postojovi k matematike,

- utvárame priestor pre to, aby si žiaci uvedomili možnosti efektívneho využitia odpadového materiálu – výstavy prác z odpadu „Zo starého nové“,
- školské projektové dni sú zacielené na uvedomenie si potreby ochrany životného prostredia – Deň Zeme,
- netolerujeme znečisťovanie a ničenie prírody,
- netolerujeme úmyselné ničenie školského zariadenia a nešetrné zaobchádzanie s učebnými pomôckami,
- vedieme žiakov k neplytvaniu vodou a elektrickou energiou,
- vychádzky do prírody a cvičenia v prírode smerujú k tomu, aby žiaci vnímali prírodu ako zdroj inšpirácie, relaxácie a nevyhnutnú podmienku života.

Pre utváranie a rozvíjanie **kompetencie (spôsobilosti) v oblasti informačných a komunikačných technológií** postupujeme tak, že:

- formujeme u žiakov prístup pri využívaní výpočtovej techniky,

Kompetenciu (spôsobilosť) učiť sa učiť sa formujeme a posilňujeme nasledovnými aktivitami a zásadami:

- rôznymi formami zoznamujeme žiakov s profesiami,
- žiakov nikdy netrestáme prácou,
- kvalitne odvedenú prácu vždy pochválime.

Pri formovaní a rozvíjaní **kompetencie (spôsobilosti) riešiť problémy:**

- Učíme žiakov asertívnemu správaniu sa a kultúrnej nonverbálnej komunikácii,
- zaraďujeme činnosti umožňujúce komunikáciu medzi žiakmi rôznych vekových skupín (spoločné aktivity starších a mladších žiakov – športové, výtvarné súťaže, besedy, triedne a školské projekty),
- uplatňovaním situačnej a inscenačnej metódy, metódy konfliktnej situácie (konštruktívna hádka) vedieme žiakov k pochopeniu príčin, uvedomeniu si dôsledkov konfliktov a učíme ich konštruktívne riešiť daný problém,
- rolovými hrami a komunikačným tréningom smerujeme k vytváraniu pozitívnych vzorcov správania,
- vedieme žiakov k pochopeniu, že nepoužívanie sily a agresie nie je výrazom slabosti, ale prejavom schopnosti jedinca riešiť problém nenásilnou formou,
- besedami so zdravotníkmi a políciou vedieme žiakov k tomu, aby vedeli správne reagovať v závažných životných situáciách.

Pri utváraní **osobných, sociálnych a občianskych spôsobilosti** postupujeme v súlade so zásadami:

- Netolerujeme prejavy sociálno-patologického správania – šikanovanie, drogy, kriminalita,
- netolerujeme prejavy rasizmu, xenofóbie a nacionalizmu,
- netolerujeme agresívne, hrubé, vulgárne a nezdvorilé správanie sa žiakov.

Rozvíjanie tejto kompetencie dosahujeme tým, že:

- zapájame žiakov do celoškolských projektových činností, súťaží, športových podujatí,
- využívame pomoc a skúsenosti odborníkov - polícia, výchovný poradca, CPPP, ČŠPP
- minimalizujeme používanie metódy frontálneho vyučovania, podporujeme individuálne formy a projektové vyučovanie,
- pestrou ponukou záujmových útvarov podnecujeme u žiakov záujmovú činnosť a zmysluplné využívanie voľného času.

Kompetenciu (spôsobilosť) vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry formujeme a rozvíjame osvedčenými aktivitami a postupmi:

- vytvárame priestor pre to, aby žiaci mohli prejsť svoju osobnosť umeleckými prostriedkami – výstavy žiackych prác, súťaže v speve, prednese poézie a prózy, tanečné súťaže, školské kultúrno-spoločenské podujatia,
- exkurziami a vychádzkami umožňujeme žiakovi vnímať rôzne spôsoby komunikácie medzi ľuďmi, - návštevy múzeí, galérií, poznávacie výlety smerujú k uvedomeniu si potreby umenia a potreby vnímať historicko-kultúrne dedičstvo,
- k zachovávaniu ľudových tradícií vedieme žiakov prostredníctvom rôznych podujatí: fašiangový karneval, vianočná akadémia, veľkonočná výstava,
- vytvárame priestor pre to, aby sa žiaci podieľali na skultúrňovaní interiéru a exteriéru školy (výzdoba školy, starostlivosť o školskú skalku.)

1.8.2 Stratégie výchovy

Na našej škole venujeme zvýšenú pozornosť mravnej výchove, nakoľko u mnohých žiakov je mravný vývin ohrozený sociálno-patologickým prostredím, hodnotový systém, ktorého je odlišný od spoločensky uznávaných hodnôt a noriem, čo vyúsťuje do rozporu až konfliktu medzi záujmami a potrebami jedinca ako aj záujmami a potrebami spoločnosti. Aplikáciou metód mravnej výchovy sledujeme formovanie mravného uvedomovania, mravných postojov a mravnosti ako humanistickej hodnoty, ktorá pozdvihuje človeka a rozvíja ľudskosť:

Metódy mravnej výchovy

Metódy aktivizujúce:

- *Zážitkové učenie* - zážitkové metódy učenia napomáhajú prehĺbovať účinnosť celého procesu mravného formovania osobnosti.
- *Kooperatívne učenie* - napomáha rozvoju empatického a prosociálneho správania, k rozvoju priateľských vzťahov.

Metódy mravného uvedomovania:

- *Persuázia* (metóda presvedčovania) – pomáha utváraniu presvedčenia, ako hlavného hodnotového prvku mravného vedomia.
- *Exemplifikácia* (metóda príkladovania) - dynamizuje a umocňuje mravné požiadavky žiaduceho správania vytváraním názorových a prítlačných vzorov, ideálov, modelov.

- *Exercitácia* (metóda cvičenia) umožňuje rozvíjať činnostný zreteľ mravnosti, osvojovať si sociomravné zručnosti.

Metódy výchovy mravnej aktivity: metóda režimu, získavania, poverenia úlohou.

Hrové učenie - hranie je osobitý druh činnosti s rôznou intenzitou prežívania utvárajúcich sa situácií, čo si vyžaduje určitú hrovú morálku.

1.8.3 Stratégie vyučovania

Pri voľbe vyučovacích metód a foriem práce vychádzame z obsahového zamerania vyučovacej hodiny, cieľov vyučovacej hodiny, vekových a iných osobitostí žiakov, materiálneho vybavenia a z vlastnej činnosti žiakov zacielenej na dosiahnutie stanovených cieľov zameraných na rozvoj kľúčových kompetencií žiakov.

Pri výbere vyučovacích metód dbáme na to, aby:

- boli v súlade so zámermi školy,
- rozvíjali všetky stránky osobnosti žiaka,
- smerovali k rozvíjaniu kľúčových kompetencií žiakov,
- umožňovali vytvoriť sociálnu atmosféru, v ktorej sa môže dieťa učiť bez strachu a stresu,
- využívali prirodzenú zvedavosť dieťaťa a vzbudzovali jeho chuť do učenia,
- zohľadňovali potreby žiaka,
- umožňovali žiakovi učiť sa všetkými zmyslami.

Moderné vyučovanie nie je obmedzené na jedinú formu pedagogickej stratégie alebo metódy ale zahŕňa rozmanité prístupy, ktoré podporujú proces učenia sa žiaka. Je na pedagogickom majstrovstve a kreativite každého učiteľa, aké pedagogické stratégie zvolí vo vyučovaní. V podmienkach našej školy uplatňujeme metódy všeobecné a metódy špeciálnopedagogické.

Metódy všeobecné

Zo všeobecných metód v edukačnom procese uplatňujeme:

Metódy vychádzajúce z logickej postupnosti:

- Analyticko-syntetická
- Synkretická (porovnávanie)

Metódy podľa charakteru práce:

- Expozičná
- Názorno-demonštračná
- Metódy praktické

Motivačné metódy

Motivácia ako snaha a túžba niečo dosiahnuť má vo vyučovacom procese významnú úlohu. Prístup žiaka k učeniu je základom úspešnej činnosti a vzhľadom k tomu, že pracujeme so žiakmi s mentálnym postihnutím, u ktorých je veľmi ťažké vzbudiť záujem o učenie, považujeme za veľmi dôležité vzbudiť u žiakov prvotný záujem o učenie. Z motivačných metód sa nám v praxi osvedčili:

- motivačný rozhovor,

- motivačný problém,
- rozprávanie,
- demonštrácia,
- skupinové vyučovanie,
- tvorivé vyučovanie.

Aktivizujúce metódy

Významné miesto vo edukačnom procese patrí aktivizujúcim metódam:

- Diskusia (vzájomná výmena názorov, uvádzanie argumentov, zdôvodňovanie za účelom riešenia daného problému)
- Situačná metóda (riešenie problémového prípadu reálnej situácie so stretom záujmov)
- Inscenačná metóda (sociálne učenie v modelovej predvádzanej situácii, pri ktorej sú žiaci aktérmi danej situácie)
- Dramatizácia (plánovaný dramatinovaný prednes hry, príbehu a pod.)
- Simulácia (simulovanie, napodobňovanie životných situácií, aktivity, ktoré vyžadujú interakciu medzi skupinou žiakov a jednotlivcami)
- Zážitkové učenie
- Učenie prostredníctvom IKT
- Praktické aktivity, samostatná činnosť
- Didaktické hry (sebarealizačné aktivity na uplatnenie záujmov a spontánnosti)
- Kooperatívne vyučovanie (forma skupinového vyučovania založená na vzájomnej závislosti členov heterogénnej skupiny).

Expozičné metódy

Aplikáciou expozičných metód sa usilujeme docieľiť to, aby proces učenia prebiehal u žiaka čo najefektívnejšie. Uplatňujeme ich pri vytváraní nových poznatkov a zručností, čím sa vyhýbame predkladaniu definitívnych vedeckých poznatkov a memorovaniu bez náležitého pochopenia. V praxi využívame metódy:

- Slovné: monologické vysvetľovanie, opis, inštruktáž, rozprávanie, dialogický rozhovor
- Názorno – demonštračné: pozorovanie, ilustrovanie, demonštrovanie
- Metódy praktické: manipulácia s predmetmi, práce na školskom pozemku
- Pracovné metódy (práca ako výchovná metóda)
- Hra: didaktická
- Dramatizácia
- Pozorovanie (cielené systematické vnímanie objektov a procesov)
- Heuristická metóda: dialogická, problémová
- Metóda samostatnej práce s knihou, v teréne

Fixačné metódy

Vo vyučovacom procese majú dôležité postavenie vzhľadom na to, že žiaci s mentálnym postihnutím si poznatky osvojujú pomaly, až po viacnásobnom opakovaní a rýchlo zabúdajú. Smerujú k precvičovaniu a upevňovaniu už nadobudnutých poznatkov a zručností, vytvárajú nové synoptické spojenia, majú diskriminačný a zovšeobecňujúci charakter. U žiakov sa stretávajú s obľubou:

Pokus, demonštrácia, hra (didaktická, intelektová), pojmové mapovanie.

Metódy diagnostické a klasifikačné:

Slúžia nielen na zistenie úrovne vedomostí, zručností a návykov žiakov, ale sú aj prostriedkom autodiagnostiky učiteľa: - skúšanie ústne, písomné, praktické

Metódy špeciálno-pedagogické

Počas celého vyučovacieho procesu uplatňujeme aj metódy špeciálno - pedagogické:

- viacnásobného opakovania informácie,
- nadmerného zvýraznenia informácie,
- multisenzorického sprostredkovania,
- intenzívnej spätnej väzby,
- algoritmizácie kurikula,
- slovného sprostredkovania,
- sprostredkovania pohybom,
- sprostredkovania inštrukčnými médiami,
- sprostredkovania technickými prostriedkami metodiky,
- pozitívnej psychickej tonizácie,
- aplikácie individuálnych vzdelávacích programov,
- kombinované.

Organizačné formy

Metódy a formy práce, ich logické usporiadanie a kombinovanie si volí učiteľ podľa predmetu, obsahu učiva a konkrétnej situácie v triede so zameraním na motiváciu a usmernenie žiakov na vyučovaní a v učení. Výber foriem vyučovania prispôbujeme potrebám žiakov, ich možnostiam a schopnostiam a snažíme sa o to, aby sme vytvorili priestor pre uplatnenie individuality každého žiaka.

Pre naplnenie cieľov školy budeme využívať nasledovné formy:

- *vyučovacia hodina* základného, motivačného, expozičného, fixačného, aplikačného, diagnostického typu,
- *vyučovacia hodina v školskej dielni*
- *vyučovacia hodina na školskom pozemku*
- *vyučovacia hodina v cvičnej kuchynke*
- *individuálne vyučovanie - skupinové vyučovanie*
- *hromadné vyučovanie*
- *praktické činnosti,*
- *exkurzia, výlet, vychádzka*
- *vyučovanie v rôznom prostredí* (hodina v čitateľskom kútiku)
- *brigáda, terénne pozorovania*
- *návšteva výstavy, koncertu, múzea, či inej inštitúcie,*
- *súťaž, kultúrne vystúpenie*
- *domáca práca*
- *záujmová činnosť – krúžky*

Metodické formy výučby (priamy prejav danej metódy pri osvojovaní obsahu výučby):

- výkladové (rozprávanie, objasňovanie, opis)
- demonštračné (demonštrácia experimentu, postupu činnosti, ukážky riešenia úloh, zostavenia plánu, ukážky predmetov, javov, zobrazení)

- dialogické (rozhovor, beseda, diskusia)

Sociálne formy výučby

- frontálne vyučovanie
- skupinové vyučovanie
- individuálne vyučovanie
- samostatná práca žiakov

V prípade odporúčania špeciálneho pedagóga postupuje žiak podľa IVP.

1.9 Systém kontroly a hodnotenia žiakov

Pri hodnotení výsledkov vzdelávania žiakov praktickej školy sa bude používať **pozitívne slovné formatívne hodnotenie**.

Cieľom hodnotenia výsledkov žiaka v škole je poskytnúť žiakovi a jeho rodičom spätnú väzbu o tom, ako žiak zvládol danú problematiku, aké sú jeho pokroky, v čom má nedostatky a aké sú jeho rezervy. Súčasťou hodnotenia je tiež povzbudenie do ďalšej práce a návod ako postupovať pri odstraňovaní nedostatkov.

Pri hodnotení a klasifikácii žiakov praktickej školy budeme vychádzať z platných metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu.

1.10 Postup do ďalšieho ročníka

Žiak postúpi do ďalšieho ročníka ak zvládne učivo daného ročníka v rozsahu stanovenom učebnými osnovami alebo individuálnym vzdelávacím plánom.

1.11 Podmienky na realizáciu školského vzdelávacieho programu

Podmienky na realizáciu školského vzdelávacieho programu praktickej školy sú zhrnuté do personálneho zabezpečenia, materiálno-technických a priestorových podmienok a podmienok zabezpečenia bezpečnosti a ochrany zdravia pri vzdelávaní.

1.11.1 Personálne zabezpečenie

Všetci naši pedagogickí zamestnanci spĺňajú kvalifikačné požiadavky stanovené všeobecne záväznými právnymi predpismi, tým zabezpečujeme kvalitné vzdelávanie našich žiakov. Učitelia preukazujú odborné a osobnostné spôsobilosti, ktoré naplno využívajú pri pedagogickej komunikácii, motivácii žiakov, ich diagnostikovaní, hodnotení, pozitívnom riadení triedy. Riadia svoje sebarozvíjanie a celoživotné vzdelávanie v odbornej oblasti a osobnostnom raste, čo sa pozitívne prejavuje v priamej práci so žiakmi. Z hľadiska špecifikácie zdravotného postihnutia žiakov je dôležité, aby výchovnovzdelávací proces zabezpečovali odborní pracovníci školy:

- Špeciálny pedagóg
- Asistent pedagóga - u žiakov s viacnásobným postihnutím (prípadne osobný asistent)

1.11.2 Materiálno-technické a priestorové podmienky

Praktická škola vyžaduje bežnú triedu na vyučovanie všeobecno-vzdelávacích predmetov. Pre výučbu odbornopráktických predmetov využívame špeciálne triedy vybavené príslušným zariadením potrebným pre kvalifikovanú výučbu v predmetoch:

- príprava jedál a výživa (cvičná kuchynka)
- domáce práce a údržba domácnosti (kútik simulovanej domácnosti)
- ručné práce a šitie (kútik simulovanej domácnosti)
- pomocné práce v administratíve (počítačová učebňa).

V edukačnom procese žiaci využívajú aj učebňu pre výučbu telesnej výchovy (telocvičňa, posilňovňa, relaxačná miestnosť) a žiacku knižnicu.

Vzdelávacie pomôcky: počítače, tlačiareň, interaktívna tabuľa, tablety, notebooky, CD prehrávač, Orffové hudobné inštrumenty, pomôcky na výtvarnú, zdravotnú výchovu, didaktické a audiovizuálne pomôcky na všetky predmety, atď... .

1.11.3 Podmienky zabezpečenia bezpečnosti a ochrany zdravia pri vzdelávaní

Priestory školy sú bezpečné a zdraviu vyhovujúce. Na začiatku školského roku sú pracovníci a žiaci školy poučení o bezpečnosti pri práci v triedach, odborných učebniach a telocvičniach. Samostatné poučenie o BOZP sa uskutočňuje pred výletmi, exkurziami, spoločnými akciami a prázdninami. Všetci zamestnanci školy pravidelne absolvujú školenie o bezpečnosti pri práci a požiarnej ochrane. Firma LIVONEC uskutočňuje jedenkrát v roku cvičný požiarne poplach. Pravidelne sa organizujú revízie hasiacich prístrojov, hydrantov, bleskozvodov a elektrických zariadení. Výchova k bezpečnosti a ochrane zdravia, hygiene práce a požiarnej ochrane je neoddeliteľnou súčasťou teoretického vyučovania a praktickej prípravy v Praktickej škole. V priestoroch určených na praktickú prípravu je potrebné podľa platných technických predpisov vytvoriť podmienky na bezpečnú prácu, dôkladne a preukázateľne oboznámiť žiakov s predpismi o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci, s hygienickými a technickými predpismi, s pravidlami bezpečnej obsluhy technických zariadení a používaním ochranných prostriedkov. Dodržiavanie týchto predpisov je potrebné neustále vyžadovať a kontrolovať. Ak práca vyžaduje priamy dozor, musí osoba poverená priamym dozorom dosiahnuť všetky pracovné miesta žiaka tak, aby mohla pri ohrození zdravia žiaka bezprostredne zasiahnuť. Žiaci majú zakázané vykonávať práce so zvýšeným nebezpečenstvom.

1.12 Požiadavky na kontinuálne vzdelávanie pedagogických a ostatných zamestnancov

Ďalšie vzdelávanie pedagogických zamestnancov je jedným z rozhodujúcich faktorov, ktoré pôsobia na celkovú úroveň kvality výchovno-vzdelávacieho procesu. Pri tom sa riadime princípom, že ďalšie vzdelávanie je právom aj povinnosťou každého pedagogického zamestnanca a nemá byť pre nich len formálnym získaním certifikátov, ale kvalitnou hodnotou, ktorá zvyšuje ich pedagogické majstrovstvo. Kontinuálne

vzdelávanie pedagógov plánujeme nielen na základe aktuálnych ponúk, ale koncepčne, v súlade s dlhodobou víziou praktickej školy. Tá odráža celospoločenské smerovanie ku skvalitňovaniu a zefektívňovaniu edukácie žiakov s mentálnym postihnutím.

1.13 Vnútorňý systém kontroly a hodnotenia zamestnancov

Systém kontroly a hodnotenia výkonov je priebežné monitorovanie aktivít zamestnancov a ich formatívne hodnotenie na základe poznatkov získaných:

- pozorovaním, hospitačnou činnosťou, individuálnymi rozhovormi,
- analýzou predpísaných písomných prác,
- referenciami od žiakov, rodičov a iných odborných zamestnancov,
- vyhodnocovaním výsledkov rôznych typov súťaží,
- zhodnotením dosahovaných výchovno-vzdelávacích výsledkov,
- hodnotením činnosti pedagóga v oblasti ďalšieho vzdelávania,
- vyhodnocovaním plnenia činnosti zadaných nad rámec pracovných úloh.

Jedenkrát ročne budú tieto poznatky zhrnuté v periodickom sumatívnom hodnotení v rámci hodnotiaceho pohovoru so zamestnancom, ktorý bude založený na čiastkových výsledkoch formatívnych hodnotení zameraných na minulé výkony, ale zároveň bude impulzom pre jeho profesijný rozvoj a kariérový rast.

Cieľom kontroly a hodnotenia zamestnancov školy je harmonizácia aktivít výchovno-vzdelávacieho procesu, zvyšovanie kvality práce jednotlivých zamestnancov. Má viesť k rozvoju kompetencií a k motivácii pedagógov, aby sami sledovali a hodnotili svoj pracovný výkon a správanie a menili ich kvalitu prostredníctvom kontinuálneho profesijného vzdelávania a sebvzdelávania a tým zvyšovali kvalitu celej školy. Vedeniu školy umožňuje prepracovaný systém kontroly a hodnotenia objektívnejšie hodnotiť jednotlivé pracovné výkony, získavať, riadiť a odmeňovať tých ktorí majú požadované spôsobilosti naplňovať ciele a výchovno-vzdelávacie programy a prispievajú ku kvalitnejšiemu fungovaniu organizácie ako celku. U zamestnancov má systém kontroly a hodnotenia podporovať také profesionálne konanie a správanie, plnenie pracovných úloh, aktivity kontinuálneho vzdelávania a sebvzdelávania rozvíjajúceho profesijné kompetencie, ktoré budú prispievať k dosiahnutiu hodnôt, cieľov a funkcií školy.

2 UČEBNÉ OSNOVY PRE PRAKTICKÚ ŠKOLU

Názov a adresa školy: Praktická škola - organizačná zložka Spojenej školy
internátnej

Názov školského vzdelávacieho programu: Praktická škola

Stupeň vzdelania: nižšie stredné odborné vzdelanie

Dĺžka štúdia: 3 roky

Forma štúdia: denná